

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Bílina, Za Chlumem 824, okres Teplice

Za Chlumem 824, 418 01 Bílina

Identifikátor školy: 600 084 868

Termín konání orientační inspekce: 14. – 16. dubna 2003

Čj.:	065 126/03-2550
Signatura:	of5cw132

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní škola, Bílina, za Chlumem 824 je zřízena Městem Bílina a jako právní subjekt sdružuje: Základní školu s kapacitou 810 žáků, která má v současnosti 493 žáků, školní družinu s kapacitou 100 žáků, ve které aktuálně pracují 2 oddělení s 53 žáky. Dále školní jídelnu s kapacitou 300 jídel. V současné době se připravuje nová zřizovací listina, která zlegalizuje rozhodnutí zastupitelstva Města o spojení této základní školy se současnou ZŠ Teplické předměstí.

Základní škola realizuje vzdělávací program Základní škola a v rámci tohoto projektu jsou ve škole zřízeny dvě dyslektické třídy pro žáky s odpovídajícími specifickými poruchami učení.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personálních podmínek v ZŠ
- Materiálně technických podmínek ZŠ
- Průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Na 1. stupni ZŠ vyučovaly ve všech sledovaných předmětech kvalifikované učitelky. Na 2. stupni ZŠ pět vyučujících nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ve dvou případech se jedná o pedagogy vysokoškoláky, se zaměřením pro 3. stupeň školy a dvě vyučující jsou středoškolačky, z nichž jedna studuje vysokou školu. Celkově si však škola udržela příznivé personální zázemí, které lze označit jako velmi dobré.

Pedagogové se účastní dalšího vzdělávání formou DVPP. Na škole nejsou zavedeny metodická sdružení a předmětové komise. Absence těchto orgánů však není patrná. Ve škole je velmi dobrá atmosféra a to nejen pracovní. Učitelé se dovedou o potřebném dohodnout, informovanost je velmi dobrá a o to také vedení školy jde. Organizace činnosti školy je na vynikající úrovni, veškeré materiály: organizační směrnice, pokyny ředitelky školy, kritéria pohyblivých složek platu, školní řád a potřebné plány práce jsou promyšleně zpracovány a mají vysokou úroveň.

Personální podmínky jsou velmi dobré. Organizace činnosti školy a informační systém ve škole jsou vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Třídy 1. stupně jsou podnětné a velmi pěkně upravené. Školní nábytek je vyhovující a odpovídá věku žáků. K dispozici jsou potřebné pomůcky a některý zaměstnávající či procvičovací materiál si učitelky vyrábí i samy.

Pro výuku českého jazyka a dějepisu jsou k dispozici ucelené řady učebnic pro žáky i učitele, na občanskou výchovu je kabinet vybaven sadami učebnic, které učitel donáší do třídy. Vybavení dalšími pomůckami je na solidní úrovni – nástěnné tabule, mapy, přehledy, modely, videotéka. Školní knihovna obsahuje publikace a příručky pro výuku a sady mimočítankové

četby. Pro výuku matematiky nevybočuje škola ve vybavení z průměru. Pozitivem je využívání učebny výpočetní techniky. Pro fyziku dostatečně slouží pomůcky z dřívějších centrálních dodávek školám. Podle možností se kabinety i doplňují. Pracovna fyziky disponuje velkým demonstračním stolem a blízkostí kabinetu, což je dobré pro přípravu učitele na hodinu. Vhodně jsou zvoleny učebnice, které mají žáci k dispozici.

V některých třídách 2. stupně je starý a nesourodý školní nábytek. Zejména některé židličky nevyhovují velikostí postavám žáků. Některé z nich mají i uvolněné sedáky a opěradla. Ve třídách jsou květiny a proti slunci chrání záclony a závěsy.

Celkově je materiálně technické zázemí ve sledovaných předmětech na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE (V SOUČÁSTI ŠKOLY, STUDIJNÍM OBORU, UČEBNÍM OBORU, SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ)

Realizace vzdělávacích programů

Vzdělávací program školy je v souladu se zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Ve sledovaných předmětech nebylo shledáno porušení osnov a učebních plánů.

Výuka je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem.

Kontrolovaná povinná dokumentace školy je pečlivě, přehledně a systémově vedena.

Vedení povinné dokumentace vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání je průkazné.

Kontrolní práce vedení školy se odvíjí od plánu kontrol. Postihuje plnění osnov a učebních plánů. Ředitelka školy se zabývá analýzou výsledků kontrol.

Přijatý systém kontroly lze hodnotit jako účinný a funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy

V rámci orientační inspekce byla pozornost zaměřena zejména na průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce, hudební a tělesné výchově. V průběhu inspekce byly navštíveny všechny ročníky prvního stupně.

Výuku sledovaných předmětů zajišťovali pouze vyučující odborně a pedagogicky způsobilí. Kvalifikovanost všech vyučujících byla zřejmá a pozitivně ovlivňovala celý průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Vnitřní a vnější motivace byla součástí všech sledovaných hodin. Vyučující uplatňovali širokou škálu motivačních faktorů. V rámci úvodní motivace využívali zkušeností žáků, mezipředmětových vztahů a vytvářeli žákům potřebný prostor pro vyjádření jejich názorů i momentálního duševního rozpoložení. V průběhu hodin byli žáci za výukové aktivity a snahu hodnoceni pochvalou. Ze zápisů v žákovských knížkách a kontrolou vzorku školních sešitů ve všech navštívených třídách je zřejmé, že žáci jsou klasifikováni známkou. V rámci sledovaných předmětů jsou hodnoceni průběžně, v českém jazyce jsou hodnoceni ve všech součástech tj. v mluvnici, čtení a psaní. Značně menší pozornost vyučujících je ale věnována hodnocení slohu. V závěru hodin všichni pedagogové provádějí shrnutí a zopakování nového učiva, téměř

všichni hodnotí aktivitu i chování žáků během výuky, ale jen ojediněle vedou žáky k vzájemnému hodnocení a v žádné ze sledovaných hodin nebyli žáci vedeni k sebehodnocení.

Plánování a bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla pečlivá a promyšlená. Vyučující respektují učební plán vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Ze zápisů v třídních knihách a z hospitační činnosti vyplývá, že učební osnovy jsou průběžně plněny. Stanovené výukové cíle byly vhodné a vzhledem k aktuálnímu složení třídních kolektivů i přiměřené. Při plánování a přípravě na výuku věnují vyučující také značnou pozornost žákům se specifickými vývojovými poruchami učení (nejčastěji se jedná o dyslexii).

Převážná část sledovaných hodin byla vedena formou frontálních činností. V hodinách se uplatňovala pestrost činností a časté střídání metod práce, takže žáci byli aktivní a do všech činností se s chutí zapojovali. V rámci tělesné výchovy pracovali ve skupinách. Učitelky využívaly slovních metod, v nejnižších třídách (1. a 2. ročník) vhodně využívaly dramatizaci maňáskem a společně s žáky pak prvků dramatické výchovy. Úspěšně se uplatňovaly i metody názorně demonstrační, kdy vyučující v hodinách používali značné množství statických obrazů a v hudební a tělesné výchově metody praktické, zejména při nácviku pohybových dovedností.

Výuka probíhá v podnětných a esteticky velmi hezky upravených učebnách s vyhovujícím žákovským nábytkem. Všichni vyučující respektují psychohygienu výuky, vnímají momentální psychický stav žáků, do hodin vhodně zařazují relaxační činnosti v nejrůznějších formách (drobná pohybová aktivita, zpěv písně, říkanka apod.). V rámci psaní důsledně dbají na dodržování správného sezení, držení psacího náčiní i sklonu sešitu. V hodinách tělesné výchovy všichni žáci cvičili ve vhodném sportovním oblečení a obuvi, zároveň učitelky vedou žáky k dodržování bezpečnosti při cvičení (svázané dlouhé vlasy, ruce bez šperků a hodinek).

Ve všech sledovaných hodinách využívaly učitelky názorné pomůcky, především obrázky a nové výukové tabule s přehledy učiva. Kromě profesionálně vyrobených pomůcek z kabinetu si další nápadité pomůcky vytvářejí učitelky samy. Při jejich tvorbě vycházejí z vlastní pedagogické praxe. Nedílnou součástí všech hodin naukového charakteru byla vzorně (a barevně) připravená tabule, zároveň byly efektivně využívány učebnice se schvalovací doložkou MŠMT, pracovní sešity a pro doplnění a zpestření výuky i nakopírované materiály.

Interakce a vzájemná komunikace žáků a učitelů je velmi dobrá. Žáci jsou vedeni od prvního ročníku k dodržování pravidel komunikace, pohodová atmosféra ve třídách umožňuje všem žákům uplatnit bez ostychu svůj názor. Učitelé se nebrání odpovídat na otázky žáků a to ani v prvním ročníku, kdy žáci vyjadřovali své názory na přátelství a měli dotazy k dění v současném světě. Vyučující respektují osobnost žáka a jsou mluvním vzorem pro žáky. Vzhledem k organizaci sledované výuky neměli žáci prostor pro prezentaci své práce.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na prvním stupni jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 2. stupni ZŠ

Český jazyk

Českému jazyku vyučuje ve škole pět učitelů. V průběhu orientační inspekce byly hospitovány vyučovací hodiny u čtyřech přítomných vyučujících českého jazyka. Jedna vyučující nemá požadovanou kvalifikaci, ale tento fakt neměl negativní vliv na výuku.

Ve všech sledovaných hodinách bylo využito úvodní motivace, především motivačního rozhovoru, ale rovněž písničky u mladších žáků a dramatizace v hodině slohu. K průběžné motivaci a hodnocení byly využívány především pochvaly. Společným slabým místem byly závěry hodin. Většinou nechybělo závěrečné shrnutí, ale hodnocení práce – pokud vůbec

nastalo – bylo povšechné a nekonkrétní. V průběhu hodin vyučující využívali společné hodnocení zadaného úkolu, které využívali jako zpětnou vazbu, a reagovali na zjištěné obtíže. Namátkovou kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že žáci mají dostatek známek ze všech složek jazyka, převažují však známky z pravopisu.

Vyučující mají zpracované časové a tematické plány učiva, plány vycházejí z osnov zvoleného vzdělávacího programu a jsou plněny. Všechny hospitované hodiny byly pečlivě připravené a promyšlené.

Z forem a metod práce převažovala frontální výuka doplněná prací samostatnou a párovou. Často byla využita diferenciacie práce podle náročnosti úkolu, byli zohledňováni žáci s poruchami učení. Při výkladu nového učiva vycházeli vyučující ze zopakování poznatků pro novou látku potřebných a učivo vyvozovali společně s žáky.

Psychohygienu byla zajišťována především střídáním činností, u mladších žáků rovněž písničkou, krátkým relaxačním rozhovorem nebo zařazením soutěže.

Vyučování českého jazyka probíhá v kmenových třídách, v nichž nejsou pomůcky stabilně umístěny a vyučující je musejí přenášet. Při výuce tak využívali především učebnic a kopírovaného materiálu, v jednom případě se objevila i promyšleně připravená tabule.

V průběhu hodin učitelé rozvíjeli vyjadřovací schopnosti žáků, dali jim možnost vyjádřit se k problému a učili je pracovat s informacemi. Dohodnutá pravidla jsou dodržována, komunikace je oboustranně vstřícná. Během hospitací nemuseli vyučující řešit žádné větší kázeňské problémy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku jsou velmi dobré.

Dějepis a občanská výchova

V průběhu orientační inspekce proběhly hospitace u obou kvalifikovaných vyučujících, kteří sledovaným předmětům vyučují.

Hodiny byly motivovány motivačním rozhovorem, úryvkem z kroniky či zajímavými opakovacími úkoly. Nechyběla ani průběžná motivace, především pochvala nebo motivace známkou (např. hodnocení jen dobrých výsledků). Tyto motivační metody pomáhaly udržovat pozornost a zájem žáků po celou vyučovací hodinu. V občanské výchově bylo využito i poměrně náročné sebehodnocení žáků. V kontrolovaných žákovských knížkách mají žáci dostatek známek z obou předmětů.

Vyučující mají učivo rozplánované do jednotlivých ročníků. Podrobnější plány nezpracovávají, ale zápisy v třídních knihách a v sešitech žáků dokládají plnění osnov. Do občanské výchovy jsou zařazována i aktuální témata nebo vzdělávací a výchovné bloky (činnost v ohrožení, protidrogová prevence, volba povolání). Sledované hodiny byly připravené.

V hodinách byly zařazeny rozmanité formy a metody práce : frontální, samostatná, párová i dobře zvládnutá skupinová práce. Formy a metody práce byly voleny vhodně k probíranému učivu. Shrnutí učiva probíhalo ve spolupráci s žáky a nechybělo v žádné hospitované hodině. Závěrečné hodnocení však probíhalo ve všeobecné rovině a bylo formální.

Psychohygienu byla zajišťována pouze střídáním forem a metod práce. V dějepise vyučující využívali celou škálu pomůcek – učebnice, odborné a umělecké publikace, modely. V občanské výchově pak – vzhledem k probíranému tématu – pracovní listy.

Ve všech sledovaných hodinách žáci spontánně spolupracovali, nebáli se zeptat nebo vyjádřit svůj názor a měli příležitost prezentovat svoji práci. Komunikace byla oboustranně vstřícná a nekonfliktní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise a občanské výchově jsou velmi dobré.

Matematika a fyzika

Ve sledovaných předmětech nemají dvě ze třech vyučujících předepsanou kvalifikaci. V hodinách samotných si však vedli pedagogicky velmi dobře. Na všechny hodiny byly učitelky připraveny a učivo odpovídalo osnovám. Také hodinové dotace matematiky a fyziky jsou v souladu s časovými plány. Vhodně je střídáno učivo algebry, aritmetiky a geometrie. Ve fyzice se plní laboratorní úlohy. Pouze v jedné hodině fyziky bylo upozorněno na skutečnost, kdy žáci nemají pro určitý probíraný učební celek k dispozici učebnice, protože se jedná o učivo, přesunuté z vyššího ročníku. Osnovy tuto možnost dovolují, je však nutné úpravu dopracovat a učebnice, alespoň v hodině, zajistit.

Většinu hodin provázela vstupní motivace, která pomohla soustředit pozornost žáků a vzbudit zájem o probíranou látku. Hodnocení žáků odpovídalo jejich znalostem a navíc průběžné hodnocení výkonů v hodině matematiky pomáhalo získat žáky pro spolupráci ve vyučovací hodině. Motivace a hodnocení žáků má velmi dobrou úroveň. Atmosféru ve třídách lze hodnotit jako pracovní a vzájemně vstřícnou. Žáci mají k vyučujícím důvěru, dovedou se zeptat na nejasnosti a spolupracovat s učitelem.

Vyučovací metody a formy práce jsou velmi dobré. Zajímavě zprostředkované učivo pomáhá udržet pozornost žáků a odstranit nežádoucí projevy chování. Většinou se jednalo o stejnou práci se všemi žáky. Způsob frontální společné práce byl efektivní a pro žáky přínosný. Znalost potřeb žáků a jejich schopností dává učiteli možnost zpětné vazby o tom, jak žáci učivo zvládají a reagovat na jejich individuální potřeby. Hodiny byly dostatečně názorné a logika výkladu pomáhala chápat matematické a fyzikální souvislosti. Pamatováno je i na mezipředmětové vztahy a vlastní zkušenosti žáků. Na činnostní učení je pamatováno jak v matematice, tak ve fyzice. V matematice se běžně učí žáci používat i rýsovací pomůcky pro práci u tabule a získávají tak potřebnou šikovnost. Ve fyzice se provádí laboratorní úlohy a používají se pomůcky.

Komunikace a interakce žáků je také velmi dobrá. Většina třídy se ve sledovaných hodinách zapojovala do vyučovací hodiny a nečekala pouze na vyzvání učitele. Ze žakovských kompetencí je sledována samostatnost při práci, komunikace s vyučujícím a práce s informacemi a to i s využitím internetu.

Kvalita a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice je velmi dobrá.

Celkově lze kvalitu výchovy a vzdělávání v ZŠ hodnotit jako velmi dobrou.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Na 1. a 2. stupni škola využívá vlastních evaluačních nástrojů – ke klasifikačnímu období (čtvrtletí, pololetí) učitelé zadávají žákům písemné prověrky z ČJ a M podle potřeby i z dalších předmětů. Výsledky jsou porovnávány v paralelních třídách ročníku a jsou vodítkem pro další plánování vzdělávání v těchto předmětech. Prospěchem a výsledky vzdělávání a výchovy se zabývají pedagogické rady.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje, týkající se názvu a adresy školy, uvedené v Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s identickými údaji ve zřizovací listině ZŠ.
- Souběžně s orientační inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnosti v rámci státní informační politiky ve vzdělávání.“ Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i na jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Povinná dokumentace základní školy: rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení, třídní knihy letošního a loňského školního roku, evidence žáků školy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, osobní dokumentace žáků s postižením, kniha úrazů.
2. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců – doklady o dosaženém vzdělání.
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V3-01 podle stavu k 30. 9. 2002.
4. Zřizovací listina školy daná usnesením zastupitelstva č. 1/5, ze dne 13. 9. 2002
5. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 16. 1. 2003, č. j. 14 301/02-21 s účinností od 21. 6. 2002
6. Jmenování ředitelky základní školy Školským úřadem v Teplicích ze dne 12. 6. 2000 s účinností od 1. 7. 2000 (bez čísla jednacího)
7. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 na školní rok 2001/2002 podle stavu k 30. 9. 2001 ze dne 1. 10. 2001 a na školní rok 2002/2003 podle stavu k 30. 9. 2002 ze dne 2. 10. 2002
8. Příloha k výkazu o základní škole O speciálních-specializovaných třídách Škol (MŠMT) V 3a-01 na školní rok 2001/2002 podle stavu k 30. 9. 2001 ze dne 1. 10. 2001 a na školní rok 2002/2003 podle stavu k 30. 9. 2002 ze dne 2. 10. 2002

ZÁVĚR

Daří se udržovat velmi dobré personální podmínky. Materiálně technické podmínky pro vzdělávání a výchovu jsou, ve sledovaných předmětech, velmi dobré na 1. stupni a průměrné 2. stupni ZŠ, vzhledem k horšímu stavu školního nábytku ve třídách. Pozitivem je nová počítačová učebna, která je využívána nejen v hodinách výpočetní techniky. Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy má velmi dobrou úroveň. Promyšlený je i systém informovanosti zákonných zástupců o průběhu vzdělávání a výchovy. Zde slouží, mimo jiné, žákovské knížky, které dostatečně informují rodiče a přitom minimalizují různé negativní zápisy.

Organizace činnosti školy a úroveň vedené dokumentace jsou na vynikající úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Mgr. Petr Salač	Salač v.r...
Členové týmu:	Mgr. Erika Bednářová	Bednářová v.r.....
	Mgr. Hana Podešvová	Podešvová v.r.....

Další zaměstnanci ČŠI

Eva Bechyňová, Marie Čapková, Jindřiška Hrnčířová, Olga Štěpánková

V Teplicích dne 29. dubna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. 5. 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu **Podpis**
Titul, jméno a příjmení

Mgr. Eva Flenderová

Flenderová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Nelze hodnotit	--
Nebylo hodnoceno	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	19. 5. 03	065 90/03-2550
Zřizovatel	--	065 89/03-2550

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány